

Літаратурная Газета

ФАКС

ФАКТЫ * АРГУМЕНТЫ * КОММЕНТАРИИ * СОБЫТИЯ *

Вкратце

"Российские войска, разгромив опорные пункты дудаевских позиций, к исходу вторника завершили окружение городов Шали и Гудермес", сообщили в пресс-центре командования объединенного командования группировки федеральных войск.

По его данным, "противник понес большие потери в живой силе и бронетехнике. Потери федеральных сил составили 6 убитых и 11 раненых".

"Потери российской стороны на всех направлениях 28 марта составили: свыше 18 танков и более 10 единиц другой бронетехники. Только на гудермесском направлении российская сторона потеряла до 50 человек" — утверждают чеченские источники.

Чеченские правительственные силы и силы народного ополчения в результате боев во вторник потеряли 2 танка и 12 человек убитыми, 12 человек получили ранения.

Финансовые компании "Русская недвижимость" и "Русский дом Селенга", привлекающие вклады населения без лицензии Центробанка России, получили временные, до 1 марта, разрешения работать на фондовом рынке.

После 1 марта эти разрешения не были продлены.

В Каспийском море найдены во вторник тела 4 из 5 рыбаков, пропавших 15 марта во время рыбной ловли в Астраханской области.

Пока не найдены 4 рыбака, пропавшие 25 марта на реке Сосы-колы Астраханской области, сообщили также в МинЧС России.

Курс российского рубля по отношению к доллару США на торгах Московской межбанковской валютной биржи 29 марта остался на прежнем уровне по сравнению с торгами во вторник и составил 4897 рублей.

В суд —

по подсказке службы контроля

Возбуждением уголовного дела окончилась попытка построить частный коттедж за государственный счет для заведующего Чашинским районным отделом образования П. Богоякова.

Председатель горсовета О. Морхат, санкционировавшая переселение семьи руководителя в вполне просторный жилище в коттедж, тоже будет понесет следствием, чем вызвана ее халатность. Ведь в районе насчитывается 34 семьи педагогов, ютящихся кто где и ожидающих получения жилища.

Чашинская прокуратура обратилась в суд с иском о признании недействительными нескольких ордеров, выданных горсоветом за последние годы после того, как служба контроля администрации Президента по Витебской области напомнила ей об обязанности следить за соблюдением жилищного законодательства в районе.

Александр ТУБУСОВ.

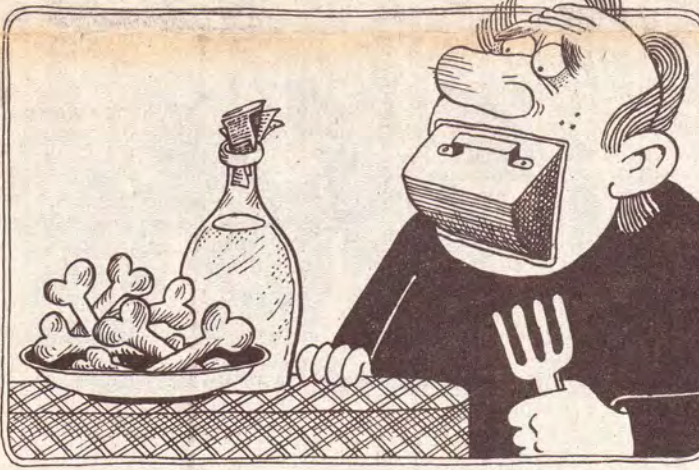

Рисунок Олега ПОПОВА.

"Зафонило" в военном городке

Как сообщил заместитель председателя Гродненского областного Совета Станислав Андриевский, в военном городке по улице Железнодорожной в Волковыске, который недавно передан в распоряжение коммунального хозяйства города, был зафиксирован высокий уровень радиации.

Специалисты, прибывшие на место, выявили, что излучение составляет 200 миллирентген в час, что примерно в 1000 раз превышает допустимый уровень. Была создана специальная комиссия и ограничен доступ на объект. Председатель Гродненского облисполкома Александр Дубко встретился с руководством 28-го армейского корпуса и гражданской обороны, которые пообещали нейтрализовать источник излучения и вывезти отравленную землю из области.

Антон ГОРОДЕНСКИЙ.

Всадник без головы

Второй в нынешнем году "расстрельный" приговор вынес Брестский областной суд.

23-летний житель деревни Дивин Кобринского района П. попался на зверское и бессмысленное убийство жителя соседней деревни.

На пьяную голову П. где-то прослышал, что за хорошую телегу с лошадию сейчас можно взять "Жигули". Сразил и ринулся по округе присматривать по двора "товар". Присмотрел. Правда, хозяин отказался одолжить кобылу с телегой, но на бету не устоял перед предложением вместе поехать за самогоном. В лесу наступила развязка: П. молотком проломил череп и исколот уже бездыханное тело ножом. После чего хладнокровно сбыв лошадь за телегой за 125 долларов.

Василий ВИКТОРОВИЧ.

Бледная трепонема наступает

Незваный гость — сифилис — достиг полесской глубинки.

Помешенная при помощи милиции в Ивановский стационар особа стала в своем медицинском диагнозе пинкерной краля. В прошлом году Ивановщина слыла неблагополучной по более легким "интересным" хворям, в частности гонорее (63 случая), в чем далеко опережала соседней.

Василий САРЫЧЕВ.

We are here for your service:

Tickets/ ... 79 17 45
reservation ... 79 18 57

Cargo ... 79 19 51
Fax ... 79 17 21

Minsk

Выпуск подготовлен по сообщениям корреспондентов "Народной газеты", агентств ИТАР-ТАСС, Белинформ, Интерфакс, БелАПАН, РИД.

Президент Беларуси на Чернобыльской АЭС

Визит Президента Республики Беларусь Аляксандра Лукашэнкі ў раёны, якія пацярпелі ад радыяцыі, пачаўся з агляду непасрэднай віноўніцы экалагічнага бедства — Чернобыльской атамнай станцыі, куды ён прыбыў 28 лютага.

У апошні час у прэсе з'явілася нямыла супярэчлівая інфармацыя аб тэхнічным стане АЭС, якая б'юла ўспрымачца людзьмі, асабліва тымі, хто жыве ў непасрэднай блізкасці ад энергетычнага аб'екта. Кіраўнікі станцыі расказалі высокаму беларускаму госцю аб сітуацыі, якая склалася вакол ЧАЭС, выказалі сваю думку наконт надзейнасці і стабільнасці яе работы, пазнаемлі з комплексам мерапрыемстваў, накіраваных на паліп-

шэнне экалагічнага асяроддзя ў раёнах Украіны і Беларусі, што мяжуюць са станцыяй.

29 сакавіка пачалася паездка кіраўніка дзяржавы па раёнах Гомельшчыны, якія пацярпелі ад аварыі на ЧАЭС. Праграма дня даволі напружаная: прадугледжаны сустрэчы з перасяленцамі пасёлка Холмеч Рэчыцкага раёна, жыхарамі вёсак Савічы Брагінскага і Стралічаў Хойніцкага раёнаў. У гарадскім пасёлку Ветка адбудзецца нарада з кіраўнікамі вобласці, а затым прадоўжэнне сустрэчы з насельніцтвам, якое пражывае на забруджанай тэрыторыі.

Віктар КОТАЎ,
Белінфарм.

Нерухомасць у абмен на чэкі

Грамадзяне рэспублікі за два месяцы новага года набылі ва ўласнасць па ацэнчанаму кошту на 880 мільёнаў рублёў жылля. З агульнай колькасці кватэр 6 працэнтаў пагаданы чэкамі. 372,9 мільёнаў рублёў заплачана ці даплачана новымі ўласнікамі ў лік розніцы паміж кватэрай на чэкі і фактычным коштам жылля.

Бязвыплата (без залічэння жыллёвай квоты) прыватызавана 148 кватэр, атрыманых у выніку зносу жылых дамоў, якія належалі грамадзянам. Іх ацэначны кошт склаў 31,6 мільёнаў рублёў.

У студзені — лютым імяны прыватызаваных чэкі "Жыллё" атрымалі 178,7 тысяч чалавек. Усяго ж з моманту ўвядзення ў дзеянне адпаведнага закона атрымана чэкаў "Жыллё" на суму 407,6 мільёнаў рублёў. Больш паловы з іх канверсавана ў чэкі "Маёмасць".

Паводле даных Міністэрства статыстыкі і аналізу, за два месяцы прададзена 60 кватэр. 36 з іх — гэта кватэры, пабудаваныя толькі для рэалізацыі. Акрамя таго, насельніцтву прададзена праз аукцыёны 6 кватэр (дамоў) на суму 353,3 мільёнаў рублёў.

Бюджет, ды не той

Выкананне бюджэту, прынятага на даўня парламентам па прадастаўленню ўрада, аказалася пад вельмі пытаннем. Паводле даных Кабінета Міністраў, у сакавіку рэспубліканская казна не дала значных сум, і неабходныя расходы могуць перавысіць даходы. Аналізуючы выкананне бюджэту ў лютым, урад меркаваў, што паступленні ў бюджэт будуць на 20—35 працэнтаў вышэй, чым аказалася ў рэальнасці. Заяваючы гэта ў першую чаргу з тым, што павысіліся мінімальныя заробатныя платы і адпаведна тарыфная стаўка першага разраду.

Да таго ж, паводле ацэнаў экспертаў, адмена падатку на дабаўленую вартасць на экспартуюцца з меж рэспублікі тавары выклікае страты бюджэту ў суме 1,3 трыльёна рублёў. Менавіта таму ўрад мае намер прасіць Вярхоўнае Сэ debates зноў вярнуцца да гэтай праблемы. Адной з новых крыніц падатковых паступленняў, магчыма, стане транзітны падатак на аўта транспарт. Прапановы Кабінета Міністраў па гэтым пытанню ўжо знаходзяцца на разглядзе ў Прэзідэнта. Пытанні ўвядзення падатку на транзіт нафты, газу, авіяперавозкі пакінуць што ў стадыі распрацоўкі, прычым, на думку прэм'ер-міністра, тут можа спатрэбіцца дапамога замежных экспертаў.

Святлана КАЛІНІНА,
Белінфарм.

Пастанова Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэферэндумаў

Аб парадку выступленняў кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па мясцовым дзяржаўнаму радыёвяшчанню

Цэнтральная камісія Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэферэндумаў адзначае, што кіраўніцтва Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі Рэспублікі Беларусь, выходзячы з патрабаванняў часткі чаргавой артыкула 43' Закона Рэспублікі Беларусь "Аб выбарах дэпутатаў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь" 3 студзеня 1995 года, а затым паўторна 7 сакавіка 1995 года прадставіла ў Цэнтральную камісію ліміт часу для выступленняў кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па мясцовым дзяржаўнаму радыёвяшчанню на роўных падставах, выходзячы з часу, які прыпадае на аднаго кандыдата ў дэпутаты ў адпаведнасці з выдзеленым лімітам Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі па кожнай вобласці, гораду Мінску.

Падставай для выступлення па мясцовым дзяржаўнаму радыёвяшчанню з'яўляецца пасаджэнне кандыдата ў дэпутаты Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і яго п'ямовай просьба кіраўніцтву адпаведнага абласнога тэлерадыёаб'яднання, а ў горадзе Мінску і Мінскай вобласці — Галоўнай рэдакцыі вясцічання на Мінскі і Мінскай вобласці Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі Рэспублікі Беларусь, якая падаецца па пазней чым за пяць дзён да выступлення. Пры гэтым павінна з'явіцца выступленне кандыдата ў дэпутаты на роўных падставах і захоўвацца чарговасць прадстаўлення часу вясцічання, выходзячы з часу паступлення пісьмовых просьбаў кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

2. У межах прадстаўляемага часу вясцічання кандыдат у дэпутаты Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь самастойна вырашае змест інфармацыі, звязанай з перадавыбарнай агітацыяй.

Старшыня Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэферэндумаў А.АБРАМОВІЧ.

не пазней чым за пяць дзён да выступлення. Пры гэтым павінна з'явіцца выступленне кандыдата ў дэпутаты на роўных падставах і захоўвацца чарговасць прадстаўлення часу вясцічання, выходзячы з часу паступлення пісьмовых просьбаў кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

2. У межах прадстаўляемага часу вясцічання кандыдат у дэпутаты Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь самастойна вырашае змест інфармацыі, звязанай з перадавыбарнай агітацыяй.

Старшыня Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэферэндумаў А.АБРАМОВІЧ.

Сакратар Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэферэндумаў І.ЛІХАЧ.

28 сакавіка 1995 года.

Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

Аб рэалізацыі на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь сістэмы ранняга папярэджання, якая забяспечвае радыяцыйны маніторынг у раёнах, што прылягаюць да дзеючых атамных электрастанцый

У мэтах узмацнення на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь пастаяннага радыяцыйнага кантролю ў раёнах, што прылягаюць да дзеючых атамных электрастанцый, пастаўляю:

1. Зацвердзіць падрыхтаваны спецыялістамі Камісіі Еўрапейскіх Супольніцтваў і Рэспублікі Беларусь праект сістэмы ранняга папярэджання, якая забяспечвае радыяцыйны маніторынг у раёнах Рэспублікі Беларусь, што прылягаюць да дзеючых атамных электрастанцый.

Прыступіць да выканання першага этапу ("Тэма-1") названага праекта — стварэння сістэмы ранняга папярэджання ў 30-кіламетровай зоне Ігналінскай АЭС Браслаўскага раёна.

2. Кабінету Міністраў Рэспублікі Беларусь падрыхтаваць і прадставіць Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь праект законадаўчага акта Рэспублікі Беларусь аб вызначэнні ад аб'ектаў — матыяў пошукаў пастаўляемых замежнымі фірмамі за кошт сродкаў Камісіі Еўрапейскіх Супольніцтваў прыбараў і абсталявання ў аб'ектах, прадугледжаных першым этапам ("Тэма-1") сістэмы ранняга папярэджання, якая забяспечвае радыяцыйны маніторынг у раёнах, што прылягаюць да дзеючых атамных электрастанцый.

3. Лічыць Камітэт па гідраметэаралогіі Міністэрства па надзвычайных сітуацыях і абароне насельніцтва ад вынікаў катастрофы на Чернобыльскай АЭС галоўнай эксплуатацыйнай арганізацыі сістэмы ранняга папярэджання, якая забяспечвае радыяцыйны маніторынг у раёнах, што прылягаюць да дзеючых атамных электрастанцый.

4. Даручыць Міністэрству па надзвычайных сітуацыях і абароне насельніцтва ад вынікаў катастрофы на Чернобыльскай АЭС у арганізацыі радыяцыйнага кантролю ў адпаведнасці з праектам сістэмы ранняга папярэджання, якая забяспечвае радыяцыйны маніторынг у раёнах, што прылягаюць да дзеючых атамных электрастанцый.

Прэзідэнт
Рэспублікі Беларусь
А.ЛУКАШЭНКА.

24 сакавіка 1995 г.
г.Мінск
№ 121

Эксперты гаварылі аб дагаворы

Беларуска-ўкраінская сустрэча экспертаў па распрацоўцы праекта Дагавора аб дружбе, добрасуседстве і супрацоўніцтве паміж Рэспублікай Беларусь і Украінай адбылася ў Мінску. Як паведамілі карэспандэнту Белінфарма ў аддзеле прэсы і інфармацыі МЗС, дэлегацыя бе-

ларускіх экспертаў узначальваў начальнік упраўлення Міністэрства замежных спраў рэспублікі Уладзімір Сакалоўскі, украінскі — Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Украіны ў Беларусі Уладзімір Жаліба.

"Гусі вернуцца зноў"

відаць, і ў Магілёўскай вобласці спрэс запаліўся жалыя замежных прасмакі, а сваёй спрабаванна карміцца на той хвалёны рынак, мусіць, і не пусціць.

Леснікі расказваюць: браконьеры казюль на рачных вадапрах ужо не страляюць, бо мяса ў тых хіба што не свеціцца ад радыяцыйнага уздзеяння. Затым бязлітасна вынішчаюць дзікоў, якіх ахоўвае ад чарнобыльскай брыдасці браця тлусту. Калі б з'явіліся мелі чалавечыя пачуцці, дык дзікі, псуна, зайдзі-росцілі б казюль. Як зайдзі-росцілі на Магілёўшчыне многія жыхары "чыстыя" раёнаў тым, хто з "зонай". Ведама ж, чарнобыльцы з пасведчаннямі — хоць якія-нікякі, а лютыя, лекі, гумантарная дапамога. І дзеткі ўжо на свеце пазналі. Праўда, як надыходзіць час вяртання дамоў з той Германіі ці Італіі, дык нават хлапчучкі плачучы.

Міліцыянеры расказваюць: апошнім часам з рачнога дна пачалі выцягваць не толькі неасцарожных тэлевізій, але і мяшкі з расцягнутымі трупамі, шыкоўныя іншмаркі. Прычым "каны" ў вадзе і тэўняны крымінальны свет, і "залены" прытрымліваюцца строга. Наводнае гучнае заканава: боства не раскрыта ні ў Магілёве, ні ў Баўруйску. "Усе, які ў людзей" — сума жартуюць мясцовыя пінкертоны.

Экалагі расказваюць: у вад-

зе Дняпра паменшала розная хімічная пошасці. Але ў гэтым не толькі радасць. Брудных спілаў стала менш, бо заводы працуюць напаласці, а то і наогул спыняюцца. Іх рабочыя шпучуць у курныках, іныя раз скідаюць дырэктураў, далёка не заўсёды атрымліваючы ўзаем лепшых. І пры дзіўцы энергасурсы ў грамадскіх атмасферах гарадоў раз-пораз адчуваецца пах разлігата бензіну.

Рыбакі расказваюць: на Дняпры за Быхавым зноў з'явіліся самы, якія зніклі адсюль больш за сорак год назад. Але ў адну руку нікому не дадзена ўвайсці двойчы. Восі Дняпро ўжо не той. Цыцка, пакутліва, марудна, як і ўсюды ў Беларусі, ідуць на яго берагах абнаўленне і вяртанне да спрадвечнага. І ўсё ж ідуць...

То няпраўда, што Магілёўшчына ледзь не цалкам выракаецца мовы і традыцый продкаў. Парасткі нацыянальнай духоўнасці ў нашым краі спакваля прабіваюцца праз мёртвую траву забыцця.

Мой маленькі сын кожную нядзелю глядзіць спектаклі абласнога тэатра лялек. У прывабнае яркае суквецце там сплітаюцца дабрыня і мяккі гумар, мастацкае майстэрства і жывое беларускае слова, прыгажосць народнага касцюма і тонкае вярхоўнае вышніцкі.

Пасля гэтых спектакляў майго Міколку не трэба ўпрошваць паразмаўляць так, як яго бабця гаворыць. Сам прагнец.

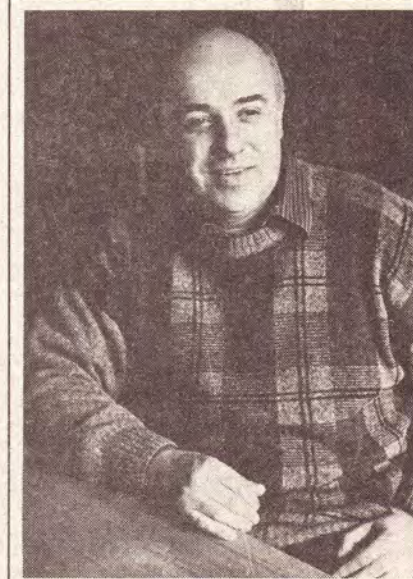
А ў Падліколі, на лукавіне Дняпра, пры старажытным храме, што дайшоў да нас праз усе войны і пажары, аднавіўся Свята-Нікольскі манастыр. Сам уладкаваў Магілёўскаму шчырае тут з рыдлёўкай і сякерай, вяртаючы Магілёву славу апоры беларускага праваслаўя.

Дзякуй Богу, не мінуў яшчэ на нашай зямлі час сякеры стваральнай. І як бы не лемантаваў хтосьці на плошчах і з трыбун, мае зямельнікі па-ранейшаму багуч вострую прыладу ў рукі, каб будаваць, а не нішчыць.

Пацэпаліся ў клункі па Расіі і Польшчы (есці ж трэба!) магілёўскія фізікі ўсё ж вяртаюцца ў свае лабараторыі. Бо вераць: некалі за іх распрацоўкамі аптычнай сувязі вырастаў чаргу ўвесь свет. А вытворцаў хімічных валокнаў, шаўковых тканін, мабіль, прыбораў ужо сёння напатакла шырокае міжнароднае прызнанне.

Так што крызіс хрызісам, а працаваць усё ж трэба. Шмат наваў даваўся зведзены ў былыя часы магілёўцаў. Але Дняпро зноў і зноў даваў жыццё спакатаным зямлі-і кожную вясну на яго поймай вяртаўся з выраю гусі.

... Прыляццэ яны і пасля нас.

Мікалай ТОЛСЦІК

На пойма Дняпра зноў прыляцелі гусі. Захрысціліся бабці ў Быхаве і Баркалабаве, Дашкаўцы і Дабрэўцы: дзкуй Богу, дажылі і да сапраўднай вясны! Пачалі ладзіць лямехі і бароны мужчыны, адыхаўшыся ўрэшце ад шэрагу старадаўніх царкоўных і звыклых савецкіх святаў.

Спрадвек жыццё Магілёўшчыны вызначае вялікая рака, што папалам рассякае тутэйшы край, прымаючы воды шматлікіх іншых рэк, ра-

У Магілёўскай вобласці распачаў работу ўласны карэспандэнт "Народнай газеты" Мікалай Толстік. 34 гадоў жыцця 17 ён аддаў журтальнай працаваў. У "Магілёўскай праўдзе", дзе працуюць творчы шлях ад карэспандэнта да рэдактара. У сваёй дэбютнай публікацыі ў "Народнай газеце" М.Толстік стварае са сабой і ў "Візітку" таго краю, дзе ён працягвае працаваць на журналісцкай ніве.

Сяляне расказваюць: летась багату пойма шматраўнем дыяроўска пойма калі мале. Не было за што купіць саларкі, бо за малако і мяса з вёскі не разлічваліся месцамі. Хутка,

РЕПОРТЕР УЗНАЛ

Коммерсантов больше не бранят

Все больше жителей городского поселка Россоня отдают предпочтение услугам коммерсантов, охотно покупая у них сахар, крупу, фрукты и другие продукты питания, поскольку в магазинах кооперативной торговли многих из них просто нет или стоят они значительно дороже.

Например, на такие "не социально значимые" товары из числа продуктов питания, как макароны, крупа, мука, кондитерские изделия всех видов

установлена надбавка к цене в размере 70%, а на промышленные, за малым исключением, — 90%, в то время как у коммерсантов надбавка на первоначальную цену в большинстве случаев не превышает 30%.

Таким образом, коммерсанты успешно конкурируют с кооператорами и, кажется, выигрывают.

Валентина СКОП.

Пришла весна — в огород позвала

В стране открылось 155 сезонных торговых точек по продаже населению семян различных культур и других сопутствующих товаров садово-огородного ассортимента.

По информации белорусского объединения "Сортсеменов", в Брестской области свои услуги покупателям предложили 22 магазина, в Витебской — 36, Гомельской — 23, Гродненской — 22, Могилевской — 22, Минской — 31. Кроме того, в Беларуси есть 38 аналогичных кругло-

точно работающих торговых точек.

Цены на семена овощных культур следующие: горох (50—500 г) — 330—2850 рублей, лук (10 г) — 2050, свекла столовая (10 г) — 1000, укроп (10 г) — 300, шавель (10 г) — 300, морковь (5 г) — 900, огурцы (3—5 г) — 670—1850, кабачки (5 г) — 470, петрушка (5 г) — 380, редис (5 г) — 220, перец (2 г) — 700, томаты (2 г) — 700 рублей.

Сергей СТАРИНОВ, РИД.

КРИМИНАЛ

Почему государство опустошает кладбища?

Практически каждое второе дело по кражам, рассматриваемое в Минском горсуде, касается краж с кладбищ. Почему же за последние несколько лет этот темный бизнес столь расцвел в республике? Об этом беседует корреспондент "Народной газеты" с членом коллегии по уголовным делам столичного суда В.Т. ЧЕМУРКОВИЧ.

— Владимир Тимофеевич, с какими конкретно фактами вам приходится разбираться?

— С разными, но наиболее, конечно, кощунственные — это кладбищенские разграбления. Недавно, например, пришлось рассматривать дело двух двадцатилетних парней, работников одной столичной фирмы. Они в конце минувшего года, прихватив мешки, зубило, топор, отправились на Восточное кладбище. За один день они содрали около 30 бронзовых табличек, а также барельефы. Кстати, подобные "фокусы" происходят практически на всех кладбищах. И если подобное нашествие "коммерсантов" не остановить, то могилы наших предков могут превратиться в поле, оставленное после саранчи.

— И сколько получили эти двое "бронзовых" рубчинок?

— По десять лет колонии усиленного режима. Мы не всегда за убийство, замечу, столько даем. По пять и шесть лет получили и двое других землекопателей, которые (представьте только) прорыли траншею почти в сто метров длиной и в полметра глубиной, чтобы достать многожильный телефонный кабель. Однако решение суда — только наказание. Мораль же и совесть, говоря казенным языком, — это уже по другой ин-

станции. И суд в одиночку с данной бедой не справится.

— Откуда больше всего "несут" цветные металлы?

— Чтобы перечислить все "коррозийные" места, не хватит даже и газетной полосы. Берут отовсюду. На днях мне сообщили, что на тракторном заводе остановились гальванические камеры — "растворились" пластины из гальванических ванн. Воруют проволоку, разукрупняют электроды, тащут электродвигатели, провода с сварочным аппаратом. Началась же эта вакханалия буквально года три назад. С того самого момента, как заимать цветной металл стали все кому не лень. И государство стало смотреть на подобный бизнес, как на вредный, а не на заросшее поле.

И тогда-то и началось разграбление всего что только можно. Я спрашиваю у своих подсудимых: "И куда вы вынесли все эти таблички, провода, пластины?" И практически каждый с недоумением видом отвечает: "А в чем проблема? Откройте любую газету и там найдете объявление о том, что некая организация принимает очень дорогую цветную металл". Откуда у нас в республике ему в основном взяться? То есть государство своей бездельностью провоцирует кражи.

— Но где же выход?

— Я его вижу только в одном: ввести жесткую государственную монополию на торговлю цветными металлами и наладить настоящий контроль в этом деле. В противном случае суды и дальше будут практически в одиночку бороться с данным бедствием. Сажать людей в колонии. А ведь это уже и искаличенность судьбы. Кому это надо? Тем более что подобных дел можно избежать. Устраним лишь причину.

Здоровье народа

ТРОМБ

Он убивает государства, не умеющие ценить жизнь своих граждан

Павел СТАСЕВИЧ

Начать эту статью мне придется с очень личного: поздним вечером 5 мая 1989 года умер мой отец, Стасевич Степан Петрович. Было ему всего пятьдесят восемь, и смерть казалась совершенно невозможной: по виду совершенно здоровый и очень физически крепкий мужчина, способный на пару с кем-нибудь вручную нагрузить машину строительного леса.

Единственное, что с годами все больше мучило отца, — так это ноги. Первый раз, по его рассказам, у него что-то "стрельнуло" еще во время работы на балках (сплав леса по Ясельде). Постепенно вздутые вены на ногах выпирали толстыми шнурками, а под одним коленом вообще "сидел" густок величиной с картошку.

Мы, родные, к такому виду ног отца постепенно привыкли, а остальные — мало знали. Привык и отец, к врачам заходить не было. Тем более что жизнь деревенского полешука — вся в работе: то колхоз, то летние стройки в Сибири, то свое хозяйство.

А начало мая — вообще пик работы: деревья "сидят сотки". В такие дни вся наша улица бегала сосед к соседу с вилами и помогала грузить навоз и мешки с семенами на колхозные машины. Целый день. И работа эта, скажу вам, на перекуры времени не оставляет: бери по большому, кидай подальше — в поле ждут тракторы. В итоге вся улица в бегах, шум-гам, нервы.

Такой нагрузки в тот день для ног отца оказалось достаточно, чтобы тромб оторвался и пошел гулять по сосудам, все ближе подбираясь к легким. И вечером он туда добрался...

Я навсегда запомнил три слова, стоявшие в медицинских документах нашей Мотольской больницы и называвшие причину смерти: "тромбоз легочной артерии".

Что это такое, я толком не понимал. Но с тех пор стал пристальнее поглядывать в медицинские документы наших родственников. И вскоре обнаружил одну характерную вещь: к старости очень многие из них начинают "страдать" ногами. В городе ситуация тоже почти аналогичная.

В итоге оказалось, что журналист вышел на общественно-медицинскую проблему, которая по значимости уступает разве что СПИДу, т.е. смертности при заболеваниях сердца и сосудов, в частности — вен. Как оказалось, страдают тромбозом глубоких вен примерно 10—15 процентов трудоспособного населения. Причинами возникновения его считается повышение свертываемости крови и замедление ее оттока из нижних конечностей.

Страшно то, что жертвой отравленного тромба становятся нередко достаточно молодые люди, оказавшиеся на больничной койке по поводу таких сравнительно несложных операций, как удаление аппендикса, желчного пузыря, грыжи, перелома нижних конечностей, инфаркта миокарда и т.д.

Можно ли предотвратить эту грозную сердечно-легочную катастрофу либо хотя бы снизить связанные с ней жертвы? — спрашивал я у специалистов. "Да", — отвечали они. Мирная практика и опыт кафедры неотложной хирургии Белорусского института усовершенствования врачей свидетельствуют: попадание тромба в легочную артерию (а стало быть — и смерти) можно избежать, если на пути миграции тромба в главную вену тела человека (нижняя полная вена) установить нечто подобное преграде — фильтр, в котором бы и задерживались сгустки крови.

Приоритет в разработке такого устройства принадлежит, как вы догадываетесь, конечно же США. Там еще в 1972 году было запатентовано изобретение, получившее название "кава-фильтр". Внешне он представляет собой (держу на ладони) пучок тонких провололок, каждая диаметром меньше миллиметра и длиной примерно 2—3 см. Один конец провололок собран в ободок (узел), другой загнут подобие рыболовного крючка, благодаря чему это миниатюрное устройство прочно фиксируется к стенке вены.

Вся процедура выполняется под местной анестезией и занимает 15—20 минут. Спустя десять лет, в 1982 г., в одном из московских НИИ было создано аналогичное устройство, защищенное авторским свидетельством. Оно получило название "РЭПТЭЛА" — по главным буквам — рентгенодиагностическая профилактика тромбозов легочной артерии.

По счастливой случайности право на производство отечественных противотромботических устройств было предоставлено белорусам, где с конца 1985 г. на базе научно-производственного объединения "Спектр" и позднее — "Спектрцентр" и был налажен их выпуск. Ежегодно предприятие производило 2000 фильтров. Продукция отправлялась далеко за пределы республики — в Россию, Прибалтику, Украину, Казахстан. Заявки на их приобретение приходили даже из таких маленьких городов, как Кисловодск, Панаевск. Спрос на продукцию был настолько велик, что устройства не успевали делать.

Но это только для дальних стран и городов. Лечение учреждений Беларуси и прежде всего ее столицы продукция, производимая руками соотечественников, оказалась... ненужной (!).

Не поможет она уже и моему отцу. От сознания этого у меня, его сына, на душе, как вы понимаете, тяжелый осадок. Однако продолжим тему. В надежде, что это кому-то еще поможет.

Итак — слово специалистам.

Григорий ШОРОХ, доктор медицинских наук, профессор, заведующий кафедрой неотложной хирургии Белорусского института усовершенствования врачей:

— Цифры, которыми мы располагаем, ошеломляют. В одном только Минске от тромбозов легочной артерии ежегодно умирает около 200 человек. Подразумеваю, большинство из них — люди в возрасте от 18 до 60 лет с благоприятным прогнозом жизни.

Исходя из численности населения Беларуси, можно предположить, что в республике жертвами этого заболевания за аналогичный период становится по меньшей мере 2000 человек.

Нельзя не отметить и такой факт: за последние 15 лет заболеваемость и смертность, связанные с тромботическим поражением вен и их последствиями, увеличились чуть ли не вдвое.

Коллектив хирургической клиники, которой я руковожу, разработал несколько эффективных методов лечения этого заболевания. Но держимся мы на чистом энтузиазме. Не неоднократные обращения в самые высокие инстанции Минздрава о создании на базе больницы скорой медицинской помощи отделения по лечению больных с тромбозами вен и легочной эмболией нам отвечали отказом. Для родной Беларуси опыт и знания целого коллектива хирургической клиники оказались ненужными. Больные с тромбозами глубоких вен продолжают умирать в больницах республики.

Есть ли выход из создавшейся ситуации? Безусловно. Прежде всего необходимо открыть первичное, хотя бы одно из республиканских отделений по лечению больных с заболеваниями вен, которое и возьмет на себя функцию по профилактике тромбозов легочной артерии. Аналогичные центры давно уже существуют в республиках бывшего СССР. В

странах дальнего зарубежья проблема тромбоза вен выделена в число приоритетных.

Для открытия такого отделения не нужны миллионы на приобретение современного оборудования и подготовку медперсонала. Аппаратурой, отвечающей всем требованиям диагностики и лечения этой патологии, оснащена больница Скорой медицинской помощи. Здесь же накоплен достаточный опыт для оказания помощи больным.

Во-вторых, необходимо, как мне кажется, пересмотреть налоговую политику в отношении предприятий, выпускающих медицинское оборудование и инструменты. Сегодня многие из них на грани закрытия не из-за того, что некому работать либо нет заказов, а потому, что непомерно велики налоги, которые им приходится платить. Создание для них режима наибольшего благоприятствования в финансовом отношении позволит не только частично решить проблему медобеспечения наших бедных больных, но и принесет немалые дивиденды в казну республики за счет продажи выпускаемой продукции, в том числе и кавалитров.

Александр БАЕШКО, кандидат медицинских наук, ассистент кафедры хирургии Минского медицинского института:

— Кава-фильтры — одно из наиболее значительных технологических достижений медицины. За 20-летнюю историю их применения от неминуемой гибели спасено в одних только США более 200 000 человек. Растет число больных с имплантированными противотромботическими устройствами и в соседней России.

Наша республика могла стать лидером в применении оригинальных конструкций, спасающих жизнь человека. Но оказалась, к сожалению, в аутсайдерах. Фактически дальше производства процесс не пошел. Общее число этих устройств, имплантированных только в ведущих клиниках Минска, не говоря уже о больницах районного и областного масштаба, можно сосчитать по пальцам. Для сравнения: в одной тысячеконечной больнице общего профиля в США ежегодно их устанавливается около двухсот.

Показательная история болезни экзистенциального президента США Дэниса Куэзла, который был госпитализирован в конце прошлого года в одну из госпиталей штата Индиана. Частнопрактикующий врач заподозрил у него пневмонию. После обследования "диагноз" уточнился: тромбоз легочной артерии, источник которой — послужил "тромбоз" вен ног. Сразу же в нижнюю полую вену был имплантирован кава-фильтр. Через неделю с момента госпитализации больной был выписан домой.

В наших больницах пациент с этим заболеванием либо "благополучно" скончался бы, либо, если повезло, выжил, но пролежал бы на больничной койке по меньшей мере месяц-два, "съев" при этом полугодовой запас дефицитных и дорогостоящих препаратов.

Выход один: на уровне Министерства здравоохранения решить вопрос о создании хотя бы одного отделения для лечения больных с тромбозами глубоких вен и его опасным осложнением — легочной эмболией. Это позволит не только спасти жизни тысячам соотечественников, но и обрести колоссальные материальные ресурсы, направив их на развитие других, не менее важных отраслей белорусской медицины.

Вот таковы, граждане белорусы, наши с вами тромбозные дела. Пугать никого не хочется, но картина, как видите, действительно печальна. И пока мы готовили эту статью, чей-то тромб все ближе подбирается к легким...

Риторический вопрос: когда же мы научимся ценить Жизнь?

СТАЛА ВЯДОМА

Самалёт і сэрца — ахвяры полымя

Леташнюю траву падпаліў нехта на тэрыторыі аэрадрома "Кукавічына", што каля Віцебска. На летнім полі загараўся самалёт АН-2. Каравульная служба аэрадрома і мясцовыя жыхары дзве гадзіны

тушылі пажар. Не вытрымала сэрца аднаго з іх — інжынера Сяргея Агафонава, які кінуўся гасіць полымя і памёр на летнім полі. На 30-м годзе службы...

Клітан піша ў Віцебск

Прытане з Белага дома атрымаў калектыв 9-й сярэдняй школы Віцебска. Прэзідэнт ЗША Біл Клінтан, які падпісаў гэта пісьмо, адобрыў сабраўся ў Віцебскіх школьнікаў і іх ра-

веснікаў са штата Місуры. Пасланне прывезлі амерыканскія школьнікі, якія перадалі яго ў Віцебск. У май дэлегатыя віцебскіх вучняў павялае за акіянам.

Еш — не хачу

Рынок гарадоў Брэстчыны завадены цяжкім. Як лічаць многія аграрныя, насельніцтва актыўна выразае маладняк-буіной рагатай жывёлы, што раней пастуша на жывёлагадоўчыя фермы і комплексы

для вырошчвання і адкорму. Але цяпер сялянам больш выгадна прадаць мяса на рынку, каб мець жывую капежку, а не чакаць месцамі, пакуль калгас з імі разлічыцца з выдзеленых урадам сродкаў.

Без дамашняга сала — не да смеку

У студэнцкім гарадку Беларускага ўніверсітэта ў Мінску 1 красавіка адбудзецца мітынг. Але не з нагоды Дня смеку і зусім не для смеку збірае юнакоў і дзячат Свабодны прафсаюз студэнтаў. 3-за павышэння цэн на білеты ў пасажырскія паязды і электрыч-

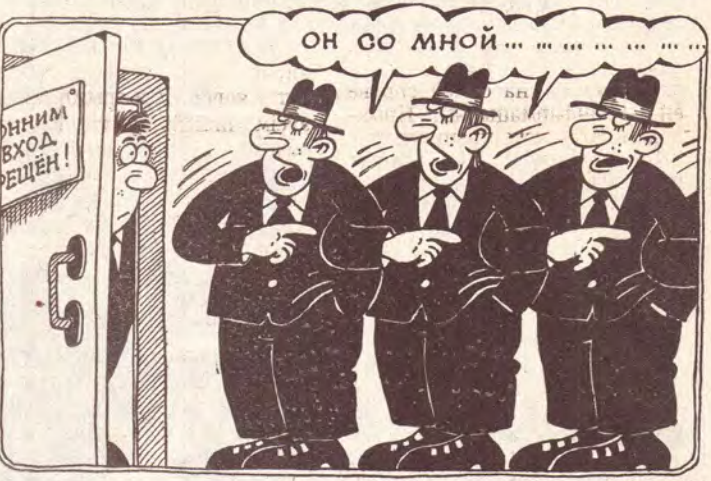
ках сталі праблематычнымі паездкі да бацькоў, якія падкармливаюць дзяцей, што "тры-зуч" грант навуку. Студэнты збіраюцца запатрабаваць 50-працэнтную скидку на білеты не толькі ў выхадныя, а і ва ўсе дні тыдня.

На "хуткай" і "пад мухай"

Як сведчыць статыстыка, толькі за два месяцы багата года ў Бабруйскіх наркад-пансер было дастаўлена каля 400 чалавек. Скардзічына на агульнае значна павялічыла п'яніц і наркаманаў, спецыялісты-наркалагі адзначаюць.

Белінфарм.

УЛЫБНЕМСЯ С ХУДОЖНИКОМ

Рисунки Олега ПОПОВА.

Не деньги — мусор, а наоборот!

Так решили на Витебщине

Облкомхозом, руководствуясь государственной программой утилизации отходов, намерен в ближайшие 5 лет построить несколько предприятий по переработке городского мусора и уничтожению канализационных осадков, внедрить технику, с помощью которой все, что остается в лесу после хозяйственных рубок, превратится в сырье для древесно-стружечных плит, топливные брикеты и даже лекарственные препараты. Из мусора и грязи можно добывать деньги. И — немалые!

Сергей ДВНИНСКИЙ.

У Кантрольнай палатцы Рэспублікі Беларусь

"Пывуць гопары" на права і напева...

Іван ГЕРАСЮК

Бываючы на пасяджэннях савета Кантрольнай палаты, ніх не магу зразумець, ці то нашы гаспадары зусім дурныя, ці наадварот — вельмі хітрыя? Неяк так атрымліваецца, што розныя кам-мерсанты абіраюць дзяржаўныя прадпрыемствы як то можа, дырэктары шыра ка-юцца, што "не дагледзеці, не дадумалі", а самі з гэтага нічога не цягнуць і жывуць прычынаючы. Нешта падобнае адбылося і на гэты раз, калі вывучалася практыка экспарту калійных угнаенняў.

Дзе пахне валютай, там да дзяржаўнага цэла абавязкова прыскокочуць санцыя-направаныя пачаткам нашых сённяшняга жыцця. Салігорскія вытворцы аб'яд-налі "Беларускалій" — адзін з самых буйных пастаўшчыкоў валюты ў дзярж-рэспубліку атрымала летас ад экспарту угнаенняў. А колькі гэтых долараў прайшло міма дзяржаўнай кірэні? На гэта пытанне Кантрольная палата дала дакладны адказ. Але, мне здаецца, далёка не поўны.

Як любяць сцвярджаць нашы кіраўнікі, усе беды ў нас пачаліся з развалу СССР (у Прыбалтыцы на гэта чамусьці не скардзічаць). Восі і салігорскія калійнікі пасля гэтага развалу раптам развучыліся самастойна гандляваць сваёй прадукцыяй і, выдаючы, ну ніяк не маглі абыйсці без паслуг нованароджаных ка-мерсантаў. Вытворцы аб'яд-налі "Беларускалій" хуценька выступіла сузаснавальнікам шэрагу фірм, які і ўзяліся за экспарт угнаенняў.

Адна з іх з гучнай назвай "Міжнародная калійная кам-панія", а прасцей — МКК, размясцілася ў Маскве. Яе мінскі філіял узначаліў Э.Е.Качанаў, які, відаць, з на-годы сваёй неверагоднай пра-цадзільнасці, спраўляўся як кіраваў і фірмай "Марке-тынг" непасрэдна на прадпры-емстве ў Салігорску.

Да МКК у кіраўнікоў ВА "Беларускалій" былі надзвы-чай цяжкія, проста баць-коўскія адносіны. У студзені 1993 года салігорскія пазычкі масквічам, нават без заключ-нення адпаведнага дагавора, 125 тысяч долараў ЗША. Па-зычку гэту вярнулі ў каст-

рычніку. Зразумела, без пра-цэнтаў. Любы прадпрыемствы сярэдняй рукі без асаблівых намаганняў здольны штомес-сячна атрымліваць дзесяць працэнтаў прыбытку ад агуль-най сумы. Набытолі спрыт-нае маё. 20 і больш пра-цэнтаў. У Маскве, я мяркую, бізнесмены — не нашым раўня. Такім чынам, за 10 ме-сяцаў "маскоўскі дзяздык" мог пакласці сабе ў кішэню толькі працэнтаў 125 тысяч долараў, не ўдарыўшы палец аб палец. Самае малое.

Гэты ж "маскоўскі дзяздык" так улада склаў дагавор на аказанне пасрэдніцкіх пас-луг, што ні пры якіх абста-вах не насіў ніякіх адказ-насцей пры магчымых стратах. Салігорскія абавязваліся вы-плачваць МКК камісійны ў адпаведнасці з памерам зда-е-ла, але, як не дзіўна, усе дзе-здыкі афармлялі і праводзілі самі. Ва ўскладжым дзе-Е.Е.Ка-чанаў не змог прадставіць у Кантрольную палату ніводнага дакумента, які пацвяржаў бы, што МКК выканала хоць якую-небудзь работу на ка-рысць калійшчыкаў. Між тым у якасці ўзнагароджання МКК атрымала ў 1993 годзе і за 7 месяцаў 1994 года 1 586 273 долараў ЗША. Прычым часта напраму ад замежных партнёраў, абыходзячы

разліковыя рахункі ВА "Бела-рускалій". Гэта ніжэйшая апе-рацыя змяняла рэальны па-мер валютнай выручкі, з якой праводзіцца выплата падатку, абавязковага продажу валют-най выручкі дзяржаве і 400 у той жа час амаль гуд у ро-тынаў "Беларускалій" пабы-валі за мяжой і патрацілі на камандзіроўку амаль 200 000 долараў ЗША.

Цікава было б даведацца, хто ж той "маскоўскі дзяздык" персанальна і якія шчы-пазны і камісійныя "пракучы-ваюцца" праз МКК? Чаму так палюбілі яго салігорскія кіраўнікі? На гэта, Кантроль-ная палата гэтага не выявіла, хоць і выказала намер па-расці дапамогі ў сваіх расійскіх калег. Час пажаха. А пакуль што звернемся да іншых судзеяў "Белару-скалій".

Сярод іх тры акцыянерныя таварыствы "Фершмакс", "Аг-расін", "Венткалі" і адно з абмежаванай адказнасцю "Бел-лурс". Цікава, што сваю долю ўкладу ў іх статутыя фонды салігорскія паспяхліва ўнесці яшчэ да таго, як гэтыя фірмы зарэгістраваліся ў Міністэрстве знешнеэка-намічных сувязей Рэспублікі Беларусь. А "Венткалі" да таго ж яшчэ і не пачаў вы-творчую дзейнасць. Між тым

з лютга 1993 года 110 тысяч салігорскіх долараў ЗША зна-ходзяцца ў яго поўным распа-раджэнні. З чаго гэта такая шчодрасць? Кантрольная па-лата падлічыла, што ў гэтым выпадку ўпущаная выгада скла-ла крыху больш 31 тыся-чы долараў. Я ж, арэнтаую-чыся на здольнасці камерсантаў сярэдняй рукі, магу сцвярджаць, што, карыстаючы-ся гэтай валютай, за прай-шоўшы час можна было "на-варыць" чыстага прыбытку ў 100 разоў больш.

Большасць гэтых акцыя-нерных таварыстваў працуе ў якасці непасрэдных па-ку-пачкоў калійных угнаенняў і, забіраўшы іх у "Белкалі", перапрадае іх па сваіх цэнах, не ўгадняючы з салігорцамі. Увогуле, іх справа. Але чаму, зноў жа, страты павінны несці рэспубліка?

Так, фірма "Белурс" наме-рэлася прадаць у Італію каля 13 тысяч тонн хлорыстага калію па цэне 50 долараў ЗША за адну тону на ўмовах ФОБ Вентспіс. Гэта азначае, што з моманту пагрукі на судна пакупнік нясе ўсе рас-ходы і бярэ на сябе рызыку ў выпадку павелічання ценя тавару. Менавіта ў той час бізнесмены з прастораў СНД у пагоні хоць за якім-небудзь доларчыкам, нават перадкі-нуліся адзін перад адным,

здаючы соль урадлівасці за бясцэнна. У выніку краіны ЕЭС увялі антыдэмпінгавыя пошлыны на калійныя угнаенні з Беларусі. Фірма "Белурс" пераадрасавала свой тавар у Бразілію, страціўшы на кожную тону амаль 33 долара ЗША. Дазвол на гэта даў га-лоўны інжынер ВА "Белару-скалій" Л.П.Томчык. Усе стра-ты, зразумела, былі аднесены на рахунак аб'яднання, хоць па логіцы рэчаў — пры чым тут ВА "Беларускалій"? Ка-мерсантаў тавар атрымалі? А-трымалі. Распадарыліся як сваім? Распадарыліся. Дык самі і разбіраюцца ў сваіх праблемах. Але чаму ж не папаліцца пра блізкага ча-лавека? І ВА "Беларускалій" фактычна падарыла камерчы-най фірме амаль 417,5 тысяч долараў ЗША з усімі высо-намі для валютных рэсурсаў рэспублікі.

Цікава было б ведаць, хто там сабіста кіруе гэтым "Белурсам" і чаму так яго ло-жыць высокія кіраўнікі з Салігорска? Але пытанні па-за рамкі бюджэту ў кампе-тэнцыю Кантрольнай палаты не ўваходзяць.

Акрамя саміх калійшчыкаў, да гандлю "са-лём валатай" прысмакта-лі і шмат іншых аматараў хрумсткіх "баксаў".

"Сыночек, вернись, я так спрагаю!"

Я два года в поисках сына, но безуспешно. Все мои труды оказались напрасными. Сыну моему, Медведскому Владимиру Игнатьевичу, 36 лет, жил он в Клецке. Уехал в Минск 13 июля 1992 года. Сказал, что едет на пару дней к девушке, с которой встречался (студенткой 4-го курса университета).

Я все эти годы просмотрела и пропалакала глаза в поисках его, но все безуспешно, никто мне ничем не помог в моих по-исках. Может, кто видел моего сына, напишите, скажите, где он, в живых ли, мерт-вый. Может, он в затруд-нительном положении, хо-дит нищим, болен, может, у него что случилось с го-ловой. Прошу — сообщите. Ведь я живу одна, разме-няла восьмой десяток, пе-ренесла инсульт, душа из-болелась.

Лидия МЕДВЕДСКАЯ, 220640, г.Клецк, ул. Комсомольская, 30, те-лефон 53-128.

ЗАМЕЖЖА

ТАР-ТАСС — ІНТЭРАКС — НАРОДНАЯ ГАЗЕТА

Пульт дня

Амонаўцы едучы ў Чэчню

ХАБАРСКОЕ. 65 добраахвотнікаў з саставу Хабарскага краёвага АМОНа, а таксама атрады амонаўцаў з Благавешчанска і Камсамольска-на-Амуры прыбылі на Паўночны Каўказ, паведамляе прэс-служба УФС Хабарскага краёвага ўваходу пагранічнай дадзенай, далёкай амоніаўцаў у Чэчню працягнуць 1,5 месяца.

Абвешчана бестэрміновая галадоўка

УЛАДЗІВАСТОК. 18 рабочых шахты "Авангард" пасля начнай змены адмовіліся падняцца з забой і абвешчалі бестэрміновую галадоўку. Яны патрабуюць выплаты зарплат за апошнія тры месяцы. Як паведамілі ў шахце, галадоўка пачаўся ў пятніцу.

Прафсаюны пратэст

УЛАН-УДЭ. Прафсаюны Бураты 12 красавіка прымуць ухвалу ў адзіным агульна-расійскім дні калектывнага дзеяння ў абарону патрабаванняў працоўных. Аб гэтым паведаміў прэс-цэнтр Савпрафа рэспублікі. Разам з прэзідэнтам Савета прафсаюнаў галоўнага пратэсту ўдзельнічаюць і пратэстныя акцыі ў агульна-расійскім дні калектывнага дзеяння ў абарону патрабаванняў працоўных.

Зноў прагучаць перадвыбарныя запэўніванні

ТАМБОЎ. Старшыня аграрнай партыі Расіі Міхал Лашын у інтэрв'ю карэспандэнту ІТАР-ТАСС не выключыў, што выставіць сваю кандыдатуру на маючыхся выбарах прэзідэнта Расіі. Кіраўнік фракцыі аграрыяў у Дзяржаўнай думе групі дэпутатаў ІТАР-ТАСС не выключыў, што выставіць сваю кандыдатуру на маючыхся выбарах прэзідэнта Расіі. Кіраўнік фракцыі аграрыяў у Дзяржаўнай думе групі дэпутатаў ІТАР-ТАСС не выключыў, што выставіць сваю кандыдатуру на маючыхся выбарах прэзідэнта Расіі.

Якой быць дзяржаве

ЧАРКЕСК. Праблема дзяржаўнага ўладкавання шматлікай краіны Каракаева-Чаркесіі вынесены ў Чаркеску на сесію Народнага сходу. Яна склікана па рэкамендацыі ўрадавай камісіі, сфармаванай каля месяца назад на федэральным узроўні на чале з кіраўніком адміністрацыі прэзідэнта Расіі Сяргеем Філатавым.

Парушэнне расійскай граніцы

УЛАДЗІВАСТОК. Японская хуткаходная шхуна парушыла граніцы марскай граніцы Расіі ў раёне Паўднёвых Курыльскіх астраваў, загінуўшы ў тэрытарыяльнай зоне на адлегласці каля 100 км ад японскай граніцы. Як паведаміў ІТАР-ТАСС, ва ўраўнаважэнні Ціхаакіянскай лагарытмічнай акцыі, ініцыяваны дэпутатамі ў умовах густога туману і дрэннай бачнасці. Шхуна зафіксавана і выдварыўся з тэрытарыяльнай зоны на адлегласці каля 100 км ад японскай граніцы. Як паведаміў ІТАР-ТАСС, ва ўраўнаважэнні Ціхаакіянскай лагарытмічнай акцыі, ініцыяваны дэпутатамі ў умовах густога туману і дрэннай бачнасці. Шхуна зафіксавана і выдварыўся з тэрытарыяльнай зоны на адлегласці каля 100 км ад японскай граніцы.

Напярэдадні падзеі

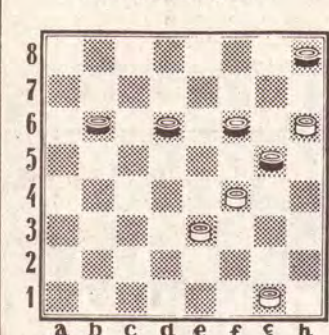
"Інтэрнет" ідзе на Беларусь

Як гэта актуальна для Беларусі. Але, падобна, многія тут яшчэ пратрымваюцца зусім іншай думкі. А таму вельмі дарэчы канферэнцыя "Інтэрнет" у Беларусі. Выкарыстанне камп'ютэрных сетак у адукацыі, якая прыйдзе ў Мінску 5—7 красавіка г.г. На ёй выступіць спецыялісты ЗША, Вялікабрытаніі, Польшчы, Расіі, Беларусі.

Глобальная камп'ютэрная сетка "Інтэрнет" атрымала шырокае развіццё ў Заходняй Еўропе і на амерыканскім кантыненте. Цяпер яна спынаецца ў Беларусь, каб і тут дапамагчы. Вось каб толькі зразумелі яе і не ладзілі бolder часосы нахалт "белых плям".

Іван СЯРГЕЕЎ.

Шашкі

Из творчества
читателей
В. САМАРИН

Белые: пр. е3, f4, g1, h6 (4).

Черные: пр. b6, d6, f6, g5, h8 (5).

Ничья.

Предлагаем вниманию любителей шахматной композиции этой задачи читателям из Борисова Виктора Самарина. Свои решения присылайте по адресу: 220013, Минск, ул. Б. Хмельницкого, 10а, редакция "Народной газеты", "Шашки".

Чудесное спасение

В чемпионате Минской области по русским шашкам, которое проходило в Березино, приняло участие 26 спортсменов. В упорной борьбе победу одержал мастер спорта главный инженер Жодинского строительного управления Александр Леховский. Призовые места заняли также Виктор Самарин (Борисов) и Анатолий Ленков (Березино). Внимание участников и болельщиков привлекала следующая интересная партия, в которой белым удалось найти красивый путь к спасению.

В. Самарин — Н. Савкин

1. c4 d4 2. d5 d4 3. a5 b5 4. e4 g4 5. d3 c6 6. e4 g1 7. f6 h6 8. c7 h6 9. d5 f4 10. c3 b7 11. b3 c6 12. e4 e6 13. f5 e7 14. g6 b5 15. f3 e6 16. e4 c3 17. c2 a4 18. c5 a2 19. b3 d5 20. e2 e6 21. a2 f5 22. b3 c3 (сильнее, видимо, 22. a6 с хороши шансами на победу, но и ход сделанный белыми, выглядит очень перспективным) 22... d6 23. f6 a5 24. a4 e4 25. e3 d4... e4d7, то 25. a6 и 26. h3 с выигрышем) 25. c2 h3 26. a6 a7 27. b3 a6 28. c4 a5 29. d5 e7 30. c6 e5 31. h7 g4 32. g8 d3 33. h3 g2 34. c1. Как видно, исход борьбы ясен. Неожиданно последовало: 34... a4! Блестящий ход. 35. e3 e2. Выясняется, что несмотря на свой ход и огромный материальный перевес, белые не в состоянии справиться с единственной черной шашкой. Если белые берут под контроль большую диагональ ходом 36. a2, то после 36... d1 отрезаются шашки g1 и h2. Ничья.

Партію прислав участник чемпионата Минской области Николай Федорович Савкин.

"Коммунисты могут вернуться к власти, но они уже не смогут вернуть коммунизм"

Каких только необычайностей не услышишь от иностранцев! Согласитесь, что высказывание болгарского президента Желю Желева, вынесенное в заголовок, может удивить наших читателей, настроенных как анти-, так и прокоммунистически. Просто мы привыкли, что у нас победителей не судят, что судят всех они, "огнем и мечом", обращая несогласных в свою веру. И вдруг такая уверенность в том, что вернувшийся коммунизм не страшен. "Коммунисты получили большинство в болгарском парламенте, но они же и проиграли", — подтвердил и Марко Ганчев, посол Болгарии в Беларуси. Как так? Почему? Какой смысл в этом парадоксе? С этих вопросов началась беседа с господином послом.

— Давайте начнем с первых демократических перемен в Болгарии — это конец 1990 года. Тогда была, знаете, такая политическая эйфория. Мы все хотели, чтобы компартия посылала голову пеплом, повинилась. Этого не произошло, хотя растерянности в рядах коммунистов хватало. В октябре 1991 года прошли вторые демократические выборы, на которых коммунисты проиграли, причем разница составила всего 1,2 процента между ними и демократами. Так вот, по моему, уже самим признанием результатов тех выборов партия наполовину испустила свою вину. Ведь еще незадолго до выборов "твердолобые" в рядах коммунистов заявляли примерно следующее: мы кровью взяли власть и кровью будем ее отдавать. Однако, когда они проиграли, не только не пролилась кровь, но по всей стране не было разбито ни одного стекла. Победили благоразумие и порядочность.

— Теперь маятник качнулся в другую сторону?

— Именно так, но не больше. На парламентских выборах конца 1994 года победила болгарская социалпартия, наследница коммунистов. И тоже с минимальным перевесом. Однако ее парламентская победа как раз и означает, что коммунизм как насильственный способ взятия власти и удержания ее потерпел поражение. Еще одним подтверждением может быть проигрыш Союза демократических сил (СДС). Дело в том, что в последнее время руководство СДС превратилось в подобие большевистского органа, только под иным флагом. Они все еще стали полагать, что Союз стал основой политической силой в стране и поэтому все должны выполнять указания их национального координационного совета. И тогда люди доказали, что они так же не приемлют диктатуру под синим флагом, как и под красным.

— Не могу не предположить, что в свое время вы были членом компартии...

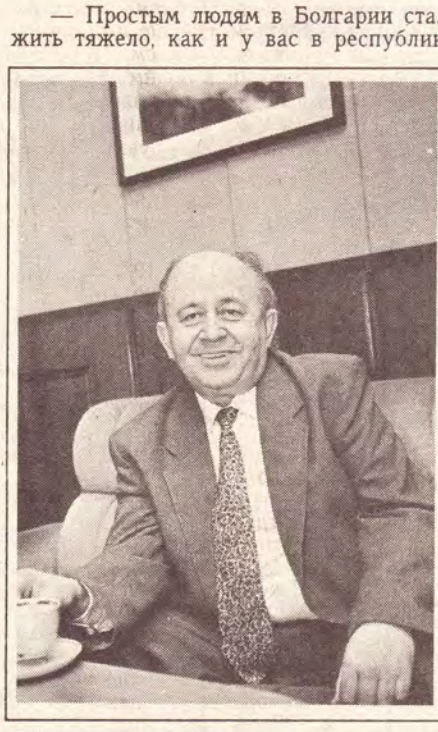
— Да, я вступил в компартию в 1961 году. Однако через 10 лет был исключен. И знаете, за что? За то, что вместе с еще четырьмя писателями отказался голосовать за резолюцию, осуждающую Солженицына. Когда началась перестройка, конечно же, я оказался в рядах демократов, но в 1991 году уже — исключил меня из своих рядов — теперь за то, что отказался голосовать против Конституции. Потом выяснилось, что и те, и другие были не правы, однако никто передо мной не извинился — у них нет такой привычки.

— Говорят, что, чем хуже в постсоциалистических странах идут реформы, тем активнее ведется поиск виновных в бедах времен социализма. Болгария подтверждает эту тенденцию?

— Сначала такое наблюдалось, но теперь мы, кажется, этим переболели. Даже можно, наверное, думать, что победа на минувших выборах предоставила бывшим коммунистам шанс искупить свою вину перед страной и снять все вопросы, став нормальной парламентской партией.

— Беларусь тоже ждет скорые парламентские выборы. Можно ли в какой-то мере спрогнозировать их результаты, пользуясь примером Болгарии? Против чего и за что голосовал ваш избиратель?

— Простым людям в Болгарии стало жить тяжело, как и у вас в республике. — Начну с того, что экономические отношения Болгарии с бывшим СССР всегда были основой политических отношений. Мы много торговали, поэтому и крепко дружили. Даже в военное время в Болгарии пользовались керосином, доставленным из Батуми (я это хорошо помню). А при социализме 80 процентов нашей внешней торговли приходилось на СССР. Но, согласитесь, это не совсем нормально, такая диспропорция. Впрочем, сейчас, когда только 20 процентов внешней торговли приходится на страны СНГ, это тоже не совсем нормально.

Желю Желев, президент Болгарии.

Хотя размер средней зарплаты у нас выше — где-то под три доллара в месяц — но относительно цен это все равно крайне мало. Победа социалистов была предопределена тем, что значительная часть общества понадеялась на возвращение хлеба за 30 стотинки. Ничего странного. Люди убеждены, что этого никогда не произойдет, и, наверное, на следующих выборах проголосуют за другую партию.

— А сколько сейчас стоит в Болгарии доллар и сколько стоит буханка хлеба?

— Доллар — 67 левов, буханка хлеба — 15 левов. Кстати, по этому поводу расскажу такую шутку. Накануне выборов одна из партий обещала сравнить курс доллара и лева, чтобы за один доллар давали один лев. Именно поэтому за нее и не проголосовали, ведь люди решили, что тогда за хлеб придется платить... 15 долларов.

— Любопытный образец знаменитого болгарского юмора! И показательный. Мало кто верит, что обещания будут выполняться, но почему-то голосуют за левых, которые обещают больше, чем правые...

— Из-за ностальгических настроений. Такое же наблюдалось в Польше, Венгрии, потом на Украине, у нас в Болгарии. И второе. Людям очень хотелось сматчить трудности переходного периода. А бывшие коммунисты об этом толково и говорят. Хотя, где они возьмут дополнительные средства в бюджет — непонятно. Судя по последним действиям и заявлениям, у нас делается ставка на оживление тяжелой промышленности. Но пока реальных результатов, увы, нет. Зато, когда новое правительство увеличит цены на отопление и электричество, это прибавит число разочаровавшихся. Уже наметились первые расхождения между Советом Министров и парламентской фракцией социалистов.

— Как поведи себя в новых условиях так называемые новые болгары? Стали паковать чемоданы?

— Спасибо за беседу. Разрешите пожелать вам, господин посол, всяческих успехов.

Беседовал
Олег ГРУЗДИЛОВИЧ.

СВЕТ В ОКНЕ

Выпуск 7 (106)

Были

Бельгийское ружье

Татьяна ЕГЕРМАН

Двадцать лет было Фэлек Бургановскому, когда он получил от пана-охотника бельгийское ружье. Прямо на охоте. За то, что спас от дурного медведя.

Потом полвека служил Фэлек лесником.

В лесу — всегда с ружьем, иначе какой он лесник.

Егера поменялись: "На деловую пулю у нас дичи нет, громовик — на носорога".

И вот новость: бельгийское ружье у Бургановского украли.

Перед тем как ружье пропасть, вернулся из армии Генка Склиз. Приходил к вичке лесника. Про него еще в школе говорили: руки клеем намазаны. Ленка, узнав о пропаже ружья, услышав нехорошие разговоры в связи с этим, выгнала кавалера.

Дед подобные разговоры в доме оборвал почти на полуслове:

— Тихо! Не поймали — не пачкайте человека. Найдется мое ружье.

Всю зиму Бургановский дивал и ночевал в лесу. Прислушивался. Весной пошел сморчки собирать. Повстречал обход. Поздоровался. Лесники пошутили:

— Фэлек, милиция твой винчестер ищет?

— Ищет, — спокойно ответил дед. — Я скорей найду.

Только ответил, а на старом вырубке — выстрел. Покуда шли — второй грянул. Из кустов выбрались, видят: лежит на теплом пригорочке Генка. Грудь разорочена. В траве — лиса. Из разбитой пасты кровь сочится. Рядом — целехочкое дедово бельгийское ружье.

Генка добывал лису прикладом. Как у него получилось, что второй, случайный, выстрел не в сторону, не за спину — непонятно...

Хорошили Гену без речей. И дед Фэлек Бургановский провожал его в последний путь.

Зелёная ляampa Пастой у роздуме крыху...

Смешаюсь я и ты...
и ты!
О лёс! Ты дышаеш каханнем...
Любю не зніціць паўтаны
Неразуменне-расставанне.
А там, на будучым шляху
Чакаюць радасныя высі.
Пастой
у роздуме
крыху —
Каб мары светлыя
збыліся...

Имена и характеры
Ирина

Обычно внешне привлекательны. Импульсивны, однако умеют контролировать себя. Общительны, хотя в свой круг не примут лишь бы кого. Работать умеют. При плохом настроении, неудовлетворенности чем-то могут, правда, и скалутить. Часто несчастны в личной жизни. Но привлекательности и чувства собственного достоинства не теряют до старости. В сексе изобретательны, неумолимы.

Данута ВЕТЕР.

Улыбнемся с художником

КАЖЕТСЯ, ОПЯТЬ КРОЛИКА НЕ ДОЖАРИЛИ...

Рисунок Олега ПОПОВА.

Новость-плюс

Минская марка — не хуже японской, немецкой, американской и т.д.

Теперь все о плохом да о хорошем говорит. А я вам хорошую новость сообщу.

У меня есть радиоприемник за N 127195, выпущен он в Минском радиозаводе в 1956 году. Вот уже почти сорок лет работает отлично каждый день,

никогда в ремонте не был. Один только раз сменил я лампы — и все.

Мне скоро 70 лет. И я думаю дожить свою жизнь с моим надежным "Минск Р-7".

Пётр НОВИЦКИЙ.
Розаческий район.

Живой анекдот

Железная дамская логика

Мне все равно, каким троллейбусом ехать на работу, потому что любой номер идет прямо к месту моей службы.

Сел.

На ближайшей остановке влетает в троллейбус запыхавшаяся полная дамочка лет под сорок, туфляе губки банничком, глаза какие-то туманные, плечом прямо ко мне с вопросом:

— Это какой номер? Какой маршрут?

Николай АЛЕКСЕЕВСКИЙ.

Раздел ведет Андрей ЮДИЦ. Тел. 68-26-78.

ПРАГРАМА ТЭЛЕПЕРАДАЧ

Чацвер, 30 сакавіка
Беларускае тэлебачанне
12.10 "Каўказская палонница, ш Новым прыгожым Шуркай". Маст. фільм.
13.30 "Піць зорак". Тэлегульні.
14.20 "Я помню дзіўнае імгненне". Фільм-канішт.
15.15 Творчэе аб'яднанне "Мой свет". "Марсельеза".
15.45 "Скарбы". Брыгэцы кляштар. Перадача з Гродна.
16.05 Канцэрт ансамбля "Біскавіца". І-е аддзяленне.
17.00 "Дно старошчына мала...". Сітуацыя на вясняных палях работ.
17.15 Прама. Удзел намеснік Старшыні Кабінета Міністраў Рэспублікі Беларусь У.Гаркуша. Прама. Лінія.
18.00 АНТ. В-6-сі. Сі-эн-эн.
18.45 На рубіжы тысячагоддзяў. "Беларусь на плане Зямлі".
19.15 "Своечасова".
20.00 Шапін.
20.05 "Маё хатняе, мой смутак".
20.35 Дзень стагоддзя.
20.41 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.39 Уганеся вясню і часу.
22.10 Студыя "Палітэка".
22.40 Кліп-канішт. Улад Сташэўскі.
22.40 "Барні Барнаты". 5-я серия.
23.15 Навіны.
23.30 Шоу-прапоз.
23.35 Футбол. Зборная Чэхіі — зборная Беларусі. Чары гадзіны пасля матча.
23.50 Эканаміст.
24.00 Пад купалам Сусвету.
0.10 "Малая Маладзельца". Кіно і відэа для дзяцей.
Канал "Астанкава"
14.50, 15.50, 16.05, 22.50 Навіны.
15.15 Брыні рыт.
16.00 Цін-тонік.
16.20 "Элен і хлопцы".
16.50 Свет сёння.

17.00 "Да 16 і старэйшым".
17.25 Кубак МХЛ Паўфінал. У першым (18.50) — "Добры ноч, малышы".
20.00 Час.
20.45 Мясца Крамль.
21.00 Лато "Мільён".
21.35 "Кузнец-кузня". Маст. фільм.
21.55 Кіпас Мажэйка.
23.35 За кулісамі.
23.50 Прэс-экспрэс.
Канал "Расія"
13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весті.
17.55 Непадобная тэма.
18.05 Там-та навіны.
18.20 Сяньжэ кожны дзень.
18.30 "Суды".
18.45 "Штрыхі да партрэта".
18.50 У гэты дзень.
19.00 Ніхто не забыты.
19.15 Кіпас Мажэйка. "Ад Лас-Вегаса да Лас-Анжэлеса".
19.25 "Мая вайна". Карпаў В.В.
19.30 Непадобная тэма.
19.35 "Санта-Барбара".
19.40 "Турчак". Забытая праграма.
20.00 60 хвілін.
22.30 Рака часу.
22.40 "Хакер". Кубак МХЛ Паўфінал.
23.25 Тэатр Барыса Эйфмана.
23.30, 18.30, 21.30 Інформ ТБ.
14.45, 17.40 Музычны момант.
16.25 Чароўная лінія.
16.40 Лепшы хорам.
17.00 "Пачарні з роднай краіны".
Фільм-канішт.
17.45 Па усёй Расіі.
17.55 Ад прайс асобі.
18.50 Спорт, спорт, спорт.
19.10 Вялікі фестываль.
19.25 "Дыця да лістапада". Маст. фільм.

Літвінское производственно-торговое объединение "МЕДИТЕХНИКА"
ПРЕДЛАГАЕТ
все виды оборудования, инструментари и расходных материалов для стоматологии, общей хирургии, диагностики, физиотерапии, лабораторий и т.д.
КОМПЛЕКТУЕМ "ПОДКЛЮЧ" медицинским оборудованием и инструментарием вновь открываемые медицинские учреждения.
Низкие цены, возможна доставка.
Тел. (01653) 5-69-05, 7-07-55, 7-07-24. Тел. в Минске (0172) 31-58-78.

Организация реализует
АИСТ
горячекатаный
со склада в Минске
Тел. (0172) 62-14-15.

Даведкі па тэл. 68-28-70, 68-25-59.
Рэкламнае бюро — тэл. (0172) 68-28-11, тэл./факс (0172) 68-25-29, 68-25-28.

Адрас рэдакцыі: 220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

Індэкс 63868

Заснавальнік — Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь.
Адрас: Мінск, вул. К. Маркса, 38.
Выходзіць штодзённа, акрамя нядзелі і п'янідзеля. 250 разоў у год.
Падпісаны ў друку ў 1910. Зак. № 786.
Газета адрэдавана ў друкарні выдавецтва "Беларускі Дом друку". Адрас: Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Спасаб друку — афсетны, фармат А-2.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

В. а. галоўнага рэдактара
Мікалай ГАЛКО.

ТЭАТРЫ

30—31 сакавіка
Пачатак у 19.00
НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ
ТЭАТР ІМЯ Я.КУПАЛЫ

30 сакавіка — "Звоны — не малітва",
31 сакавіка — "Памінальная малітва".
Заказ білетаў і даведкі па тэл. 27-17-17.

ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА
30 сакавіка ў 11.30 — "Чыпаліна" (балет)
вечарам — "Чыо-чыо-сан" (опера).

31 сакавіка ў 11.30 — "Бахчысарайскі фантан" (балет)
вечарам — "Севільскі цырульнік" (опера).

БЕЛДЗЯРЖФІЛАРАТ
(канцэртная зала)
30 сакавіка — канцэрт джазавай музыкі.
Вакальная група "Дайджэст" (Санкт-Пецярбург).

бурж). Мастацкі кіраўнік А.Ераносаў. Ансамбль традыцыйнага джаза ("Рэнесанс"). Мастацкі кіраўнік М.Лапцэнк. Вядучы Д.Падбярэзскі.

31 сакавіка — да 50-годдзя перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне. СПРАВАЗДАЧНЫ КАНЦЭРТ кафедры эстраднай музыкі Беларускага ўніверсітэта культуры (зала камернай музыкі).

КАНЦЭРТ ФАР-ТЭАТРАЛЬНАЙ МУЗЫКІ. Выканаўцы — вучні класа прафесара В.Шапанага В.ГАЦКО, ПЛЕ-ГАНАУ. У праграме: Скарыя, Моцарт, Франк, Шуберт, Ліст, Барбер, Шапін, Рахманінаў.

31 сакавіка — МЕЛОДЫ АПЕРЭТ. М.БАГДАНАЎ (барытон), Н.БЯРЭЗІНА (сапрана). Калыман, Штраус, Цалер, Стрэлнык, Дамітраў, Мілюцін, Пічкін.

Надвор'е

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца пераменная воблачнасць, пераважна без ападкаў. Тэмпература паветра ў Вішэцку — 1—3, Гродне, Гомелі, Магілёве і Мінску — 2—4. Брэсце — 3—5 градусаў цяпла. У наступныя дзве сутак характар надвор'я не зменіцца.

Астранамічны календар — 30.03

Узыход і заход сонца: Мінск — 6.48, 19.40; Віцебск — 6.37, 19.32; Магілёў — 6.37, 19.30; Гомель — 6.33, 19.28; Гродна — 7.01, 19.57; Брэст — 7.05, 19.55.

Даўжыня дня ў Мінску — 12 гадзін 52 хвіліны.

Постоянно продаем
САХАР-ПЕСОК —
0,45 \$
Поставка — в течение 7—10
дней после поступления денег
на счет продавца.
Оплата — в безналичных бел.
рублях.

ПОКУПАЕМ:

- тракторы МТЗ
- двигатели марки
Д-240, 243
- шины 15,5х38
- лес-кругляк хвойных
пород (минимальная
партия — вагон).

Тел.: (02351) 2-65-36,
факс 0 2-67